

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. Manuscrisurile nu se returnează.
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Inserate mai prescuse în Viena: R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Mosse), H. Schickel, Alois Herndl, M. Drees, A. Oppel, J. Dornberger; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daus; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie garmond pe o colônă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o serie 10 cr. v. a. s. 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU IV.

„Gazeta” este în fiă-care și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile postale din țară și din afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiune, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. s. 15 bani. Atâtă abonamentele câtă și inserțiunile suntă a se plăti înainte.

Nr. 96.

Brașov, Joi, 30 Aprilie (12 Mai)

1892.

In ora a un-spre-decea.

II.

Brașov, 29 Aprilie v.

Ni-s'a luat în nume de rău din partea unora, cari pretind a fi apărătorii autorității arhieresci, când am răsunat, că nu merge nici decum ca Archiereii noștri să ocupe o pozițiune exentă și izolată în sinul națiunii și că ei sunt în prima linie răspunzători pentru mersul afacerilor noastre bisericesti și școlare.

Ni-s'a răspuns, că Archiereii noștri nu numai în camera Magnaților, ci și pe toate terenele sferei lor de activitate au dezvoltat o lucrare neobosită pentru mântuirea bisericilor și a școlilor noastre, pentru cari nu au pregetat a-și jertfi chiar și averea lor cruțată cu multă abnegațiune, că dănsii înfruntă de atâtea ori urgia puternicilor dela guvern și a.

Fără a voi să tragem la îndoială toate acestea, ne luăm voia numai de a întreba: cu ce succes? Căci știut este, că în politică succesul este hotărâtor, și după succes se judecă valoarea activității dezvoltată într-o direcțiune sau alta.

Ni-se va dice, pôte, că este cel puțin foarte exagerat din parte-ne de-a ne aștepta la succese în lupta cu forța majoră a șovinismului turbat unguresc, susținut de puterea statului.

Noi scim, că toate au o margine în lumea acăsta, așa și puterea șovinismului unguresc. Dărmă admitem un moment, că Archiereii noștri, nici atunci, când ar fi eșit din cercul lor de acțiune izolată și s'ar fi pus în fruntea poporului, nu le-ar fi succedat de-a împiedeca votarea și sancționarea legilor de maghiarizare aduse dela 1879 încôce, putea să arde susține, că n'ar fi fost în stare a dobândi măcar succese

sul de a pune odată stăvilă ilegalităților comise în Țiua mare de către guvern și organele lui în detrimentul bisericilor și a școlilor noastre?

Să nu mergem mai departe, și să amintim aici numai una din faimoșele ordonanțe, ce lovesc în autonomia biserică, lovesc în legile existente și în organizațiunea noastră școlară confesională, înțelegem ordonanța, prin care sunt oprite autoritățile noastre superioare școlare de a destitui un învățător slab ori renitent, fără de a dobândi mai înainte aprobarea ministrului de culte și de instrucțiune publică.

Urmările triste ale acestei măsurii ilegale le cunoștem cu toții; ea amenință a introduce în școlile noastre stări anarhice și de fapt a și creat o stare nesuferită multor comune bisericesti române, pentru-că adese ori nisce învățători netrebnicii dobândesc susținerea organelor guvernului insinuându-se ca „bun patrioți” și plângându-se, că numai din cauza acăsta ar fi urmăriți de autoritățile confesionale.

Intrebăm acum în totă sinceritatea: ar fi fost ore cu puțință ca Archiereii noștri să nu isbutescă a face să se retragă acăsta ordonanță ilegală, dacă ar fi procedat cu toții solidar și în strânsă înțelegere cu poporul lor credincios?

Cine i-ar fi putut în casul acesta obliga să se supună unei măsuri ilegale și subversive, care „a rupt legăturile, ce ținu pe învățătorii populari în subordinațiune față cu autoritatea biserică?”

Să nu ni-se dică, că am cere dela Archierei să se revolteze în contra guvernului. Nu, ferescă Dumnezeu! Dărmă cu ce cuvânt vor putea pretinde Archiereii noștri dela guvern respectarea legilor, dacă și atunci, când legile

se calcă din parte-i, Prea Sfinții lor finesc prin a ceda și a se supune în cele din urmă, după ore-cari remonstrațiunii în scris, în totă liniștea, măsurilor arbitrare?

Urmările rele ale unei astfel de atitudini îngăduitoare, observată încă și atunci, când „urgia guvernului” a trecut peste Rubiconul legalității, sunt necalculabile.

Ilegalitatea comisă de guvern încuragă și pe organele sale subalterne a proceda în același mod.

Astfel am ajuns până acolo încâtă adă și organele administrative comitatense se încumetă a-și bate joc de autonomia noastră biserică și de interesele de viață ale școlilor noastre populare.

Legea se calcă de cei mici ca și de cei mari fără de nici o sfielă, fiindcă și unii și alții vedă, că nimenea nu le face rezistență.

Nimeni nu le strigă un: până aici și mai departe nu! Ergo ei merg tot mai departe „în interesul maghiarisării!...”

CRONICA POLITICĂ.

— 29 Aprilie v. (11 Mai)

Am amintit, că luni s'a ținut un consiliu comun de miniștri sub președința Majestății Sale monarhului. S'a stabilit definitiv proiectul de buget pentru 1893, ce se va supune, spre desbatere, delegațiilor. Delegațiile, la totă casul, nu se vor putea convoca în timpul verii, ci se vor deschide probabil în Septemvre.

„Magyar Hirlap” aduce știrea, că în cercurile parlamentare unguresci se discută asupra cesiunii, că cine va fi urmașul lui Baross în ministeriul de comerț? Unii vorbesc de Hyeronimi Kálmán, alții de Tisza Lajos, ér alții de Tolnay Lajos și de Lukács Béla. Până la alte dispozițiuni, locul lui Baross îl suplinesce Wekerle.

Clulul partidei Cehilor tineri a

ținut în Praga o adunare populară, la care au luat parte peste 2000 persoane, pentru ca să protesteze în contra ordonanței ministrului Schönborn. Intre cei prezenți se afla și un mare număr de deputați cehi tineri. Mai înteu luă cuvântul președintele clubului, Dr. Kucera, care duse între altele, că parlamentul din Viena e strein pentru Cehi, căci acolo se află omen, cari nu înțeleg raporturile Cehilor. Apoi vorbi Dr. Šamanek din Reichenberg, care duse, că Cehii să cumperă numai dela Cehi. (Aplause) Ultimul vorbitor a fost Dr. Herold, care a fost salutat cu furtunoșe aplause. Mulțimea strigă: „Acesta este heroldul poporului ceh!” Dr. Herold, luând cuvântul duse între altele, că la alegerile viitoare pentru parlament, vor fi nu numai Cehi tineri, ci și Slavi tineri. Cehii nu voiesc să se roge pentru cesiuni, ci ei vor pretinde aceea, ce li-se cuvine după drept. Oratorul încheie cu cuvintele: Dreptul public al Boemiei trebuie să se împlinescă în timpul cel mai scurt și încoronarea regescă să se facă cât mai în grabă. (Aplause prelungite și însuflețite).

Diarului „Standard” i se scrie din Sofia: Procesul intentat în contra emigranților bulgari, cari sunt acușati, că au asasinat pe Vulkovič, se continuă, deși Dimitrov, la însărcinarea lui Grecov, ceru amânarea, pentru ca și frații Tufekioev să potă fi trași la răspundere. Marele vizir însă se opuse categoric, ca să ceară dela Rusia estradarea acestora. Porța otomană nu e hotărâtă încă, să răspundă, ori nu la nota bulgară. Marele vizir declară lui Dimitrov, că guvernul turcesc până acum n'a avut timp să se ocupe cu cuprinsul notei bulgare.

SCRILE ȚILEI.

— 29 Aprilie (11 Mai)

Sănătatea M. S. Reginei României merge de câțva timp ceva mai bine; Majestatea Sa însă tot simte multă greutate de a umbla. Mișcările trăsuri, ostentind prea mult pe Regina, ea face

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Din istoria munților apuseni.

Tratat despre faptele Românilor sâvirșite la anul 1849 sub conducerea lui Avram Iancu. Aprețiere de Iosif Șterca Șuluțu.

(Urmare).

Șuluțu era pe timpul revoluțiunei „unul dintre cei mai cu influință. Mă-nile lui lucrau pretutindinea, numai nu pe față.”

Vedă astă-asta! Lucru firesc, planurile de război nu se vestesc cu toba pe strade. Apoi va și stima nu se smulge, ci se cucerește. Las' că tatăl meu era mai în vârstă, decât toți prefectii și tribunii, d'apoi legăturile familiare, starea și averea și poziția lui socială; mai pre sus de toate caracterul și iubirea sa de nemă, îi asigurau influința. Și încă ceva: Dintre toți prefectii și tribunii din munții apuseni, singur tatăl meu avea o idee, despre arta militară, luând el, ca oficer tiner, parte la luptele contra lui Napoleon cel mare. Indată ce tata fu instalat tribun ad honores, cu rang de

major, ér fratele meu comandant al gardei naționale române din Abrud și Abrudsat, începură Ungurii din Abrud și Zlatna, mai ales Nemegeii, se dică: „Ei! cum vă place? Șuluțu tribun, ér fiul său comandant la gardă, tocma acolo, unde Varga Catalina, un an mai înainte grasase. Înțelegeți acum, ce informațiuni va fi primită acea femeie misterioasă în biroul lui Șuluțu?” „Vi-e deslegată enigma: cum s'a putut întâmpla, ca guvernul să nu potă pune mâna pe ea? Vedeti complicitatea Șuluțescilor, cu poporul valach!”

Da! așa este, mâna tatălui meu lucra pretutindeni: el provedea pe muntenii cu munițiune, comandantele din Belgrad la adresa dănsului trimitea adese, ceea ce era destinat pentru Iancu. Tata îngrija de proviant și a. De sfaturile dănsului s'au folosit adeseori, întru combaterea invasiunei. În lipsă de spitaluri el, pe spesele sale lăsa să fiă căutați mulți răniți în război.

Activă a pășit o singură dată. Înainte d'a veni Hatvani la Abrud, atacurile honvedilor, în contra șanțurilor românesci, la trecătoare, se repe-

teau tot mai vehement. Iancu rugase pe tata ca el să scotă pe Unguri din întărituri. Tata, în fruntea mai multor sute de Români, a luat cu asaltă acea localitate. Cu acea ocaziune au fost răniți și vre-o doi băieți Români cam de 14 ani, de un extraordinar curagiu. Tată de multe ori dicea: vedeți băieții aceștia, dacă ei ar fi Francesci, sau Maghiari, celebrii poezi le ar eternisa numele în imnuri. Unul din acești băieți, greu rănit, aședat prin tatăl meu, la un Român în Abrudsat, când l'au apucau mari dureri, în loc să se vaite, striga cumplit: „Așa-i d-nule! dacă mă însănoșez, éră mă duc în potriua chinteșilor (önkéntes) și éră ne vei striga: Înainte copii! pe ei băieți!” „Harhangul lui de chinteș!” Acest băiat a murit.

Despre un alt băiat, dat spre îngrijire vecinei noastre, lelea Rafla, étă ce-mă scrie fostul nostru vecin de odinioară, Nofrea Drumariu, din Abrudsat. „Mi aducă forțe bine aminte, că acel băiat brun, cu numele Costandin, din Bucium, pe care vecinul nostru, d-lă

„controlor Șuluțu” l'au aședat în casă „la noi, spre a fi căutat de magistrul de chirurg Șabo, era înpușcat într'un picior. În timpul câtă a ținut „cura, băiatul primia toate cele trebuincioșe din casa d-lui Șuluțu, care l'au cerceta adese și-l întreba: — Cei cu tine, băiete, măncați? — Măncat d-nule! Nu numai d-nul controlor, ér și fiul d-unei sale veniau tare des și se interesau de sorțea acelu băiat. Când curăta medicul rana, eu l'au țineam pe băiat de picior. Medicul nu venia bucuros, pentru că băiatul înjura prost pe Unguri; ér din respect, cătră d-nul controlor, totuși l'au curat și băiatul s'a depărtat sănătos. De multe ori spunea acelu băiat, d-nului controlor, cu foc și însuflețire: — Am pușcat 7 honved ungueri, când era se trag într'al opt-lea m'a nimerit altul pe mine, m'a trântit la pământ; ér nu-i nimica, că le dau eu lord, numai să mă scoldă.”

Astfel s'a luptat Românul la anul 1849. Nu ca să fure și să ucidă, ci ca să-și apere esistența și vatra strămoșescă, în contra cutropirei.

(Va urma.)

preumblări pe lac, în barcă, timpul fiindu acum cald și frumos. Majestatea Sa a primit săptămâna trecută visita A. S. Principelui de Nassau și așteptă acum pe A. S. R. Principele de Hohenzollern, care va petrece câte va zile pe lângă Augusta Sverană.

—x—
Direcțiunea căilor ferate de stat ung. face cunoscător, că și călătorii de pe cl. II a căilor ferate pot folosi vagoane de durmită. Deoarece însă numărul vagonelor de durmită e foarte mic, sunt rugați pasagerii, să se anunțe de timpuriu, decât voescă să li se reserveze vagoane de durmită. Anunțările pentru Brașov se fac la agentura societății internaționale pentru vagoanele de durmită. (Biroul străda Vămei Nr. 11).

—x—
Gabriel Baross. Etă câteva date biografice din viața reșosatului ministru unguresc de comerț: Baross s'a născut la 6 Iunie 1848 în Prujina, comitatul Trencin. Originea familiei lui este slovacă. După ce a absolvat școlile primare și gimnaziul s'a înscris la academia de drept din Budapesta. În 1871 și-a deschis cancelaria de avocat. După doi ani a ocupat postul de subnotar comitatens, er în 1874 a fost înaintat la postul de protonotar și președinte al oficiului orfanal, redactând în același timp diarul „Vágvölgyi Lap” al cărui fondator a fost tot el. La 1875 a fost ales deputat al cercului electoral Pucho-Ilava și de atunci a fost membru al camerei deputaților din Peșta. Cariera sa ulterioară a avut de-a o mulțami Baross numelui ce și l'a făcut la 1879, ca raportor al comisiunii de instrucțiune a dietei asupra proiectului de lege privitor la introducerea limbii maghiare în școlile poporale. Cu ocaziunea desbaterii acestui proiect de lege, Baross a stăruit mult pentru primirea lui, declarându la începutul desbaterii, că se simte fericit, că i-se dă ocaziune de a contribui la energica validare a ideii naționale maghiare, prin propunerea acestui proiect de lege. Devenind astfel un matador al șovinismului dela putere, Baross fu numit la 1882 secretar de stat în ministeriul de comunicațiune, er la 1887 a fost numit ministru de comerț. Baross, *Slovacul maghiarizat*, a rămas credincios direcțiunii șovine, contribuind pentru maghiarizare cu toate mijloacele, ce-i sta la dispozițiune. De altă parte însă trebuie să se recunoască, că a desfășurat o activitate intensivă, ca ministru în resortul său. Un merit însemnat și-a câștigat Baross prin aceea, că la 1889 a introdus sistemul tarifului pe zone la toate căile ferate ale statului în Ungaria. Acastă reformă, care a fost primită în toate părțile cu mulțamire, a

pusă orecum în relief capacitatea de specialist a reșosatului ministru.

—x—
Sântul Sinod al României va discuta în viitor sa sesiune, din Maiu, proiectul de lege pentru îmbunătățirea sortii clerului, care actualmente se găsește în discuția consiliului de miniștri.

—x—
Maială. Tinerimea română din Clușiu invită la Maială, ce-lă va arangia la 26 Maiu n. c. în parcul de tir (Lövölde). Pentru comitetul arangiator: Alesandru Bohățel, președinte; Mihai Pop, secretar; Pompiliu Dan, cassar; Liviu Penciu, controlor. Inceputul la 7 ore seara Intrarea de persoană 1 fi. Venitul curat este destinat pentru scopuri filantropice. Cei ce din întâmplare n'ar fi primiti invitari, sunt rugati a se considera prin acesta de invitati.

—x—
Mortalitatea în Brașov. Din 19 până în 25 Aprilie au murit în Brașov 14 persoane și anume: 1 de tuse rea, 3 de tuberculosă, 1 de catară de intestine, 1 prin sinucidere, er 8 de alte bole. Prin urmare pe 1000 locuitori se vine anual: 22.2.

—x—
P. S. Mitropolitul primat al României a convocat pe toti preotii din țară, ca aceștia să se întreprună pe lângă autoritățile școlare competente, ca în comunele rurale toti elevii și elevele să cerceteze biserica, în Dumineci și în sărbători.

—x—
La manevrele din anul acesta ale rezerviștilor, vor fi convocați rezerviștii din anii de asentase 1887, 1885 și 1883.

—x—
Logodnă. D-lă Iosif Florea, funcționar r. montan în Ghelariu, comitatul Hunedorei, s'a logodit la 6 (18) Aprilie cu d-ra *Hermina Pop*, fiica d-lui protopop gr. c. Ioan Pop din Hunedora.

—x—
Afacerea bombelor din Ruscuc. „Agenția Balcanică” anunță, că prin perchișiile făcute la Sofia în afacerea bombelor din Ruscuc, nu s'a putut descoperi nimic. Doi Armeni, dintre cari unul a fost arestat la Ruscuc, er celalaltă a fugit, veniseră la Sofia ca să fundeze acolo un comitet, der nu au reușit. Cele două bombe trimise la Sofia sunt actualmente supuse examenului experților. Resultă din corespondența confiscată, că Armenii compromiși aparțin două grupe: Confederațiștii și hintahdaniștii, un fel de teroriști de școla lui Herzen; ei au diar clandestin — *Hincaak*, — care apare în Europa, der locul precis unde se publică este necunoscut. După corespon-

dența confiscată, aceste două grupe par'că au vederi opuse acelora ale societății Haigagan, menționată într'o depeșă precedentă. Cuvântul „Haigagan” însemnează numele unui Armean, pe care tradiția îl desemnează ca strămoș al poporului armean.

—x—
Tramvaiul, ce se întorcea eri noapte dela Gara-Bartolomeiu, a căleat trăsura unui locuitor român Scheiu, pe care a rupt'o bucăț, er viziului i-a strivit un picior. Ni-se spune, că din cauza petrișului, ce se afla de ambele părți ale drumului, viziului i-a fost cu neputință de a se abate imediat din drum Este în adevăr ne mai pomenit ca într'un oraș ca acesta să circule pe strădele cele mai frecventate Tramvaiul cu celeritatea unui tren obișnuit.

—x—
Teatru german în Brașov. Măne se va reprezenta pentru a doua oară piesa „Grosstadtluft”, de Oskar Blumenthal și Gustav Kadelburg.

—x—
Defraudațiunea în casa lui Rotschild. Diarul „Frankfurter Ztg” i-se telegrafiază din Marsilia, că poliția de acolo a dat de urma casierului Jäger; acesta, sub numele de Megyenhofer, a plecat în Ceylon. Consulul german e autorizat să aresteze pe Jäger.

—x—
Nuntă de argint. Se scie, că nunta de argint a regelui și reginei Italiei se va celebra în anul viitor. Nici o manifestatiune nu se va face cu ocazia acestei sărbători din familia suveranilor. Regele Umberto a rugat pe miniștri să pue în vederea orașelor și a comunelor să se abție dela ori-ce cheltuală extraordinară în privința acesta.

—x—
Portret cu litere. După vre-o câteva zile, președintele republicii franceze va primi un cadou original, portretul său scris, adică desemnat cu litere scrise de mână. Trăsăturile feței, părul, barba și pupila ochilor vor fi exact figurate prin cuvinte și frase din biografia d-lui Carnot. Primele cuvinte ale acestei biografii se găsesc în partea dreaptă a cărării părului. Hainele, cravata, gulerul și chiar până și nasturii cămășii sunt constituiți din fragmentele diferitelor discursuri pronunțate de președintele republicii. Pe marelă cordon, a cărui materie e perfect imitată, se poate ceti mesagiul d-lui Carnot, când cu numirea sa ca șef al statului. Portretul e între două ramuri de laur. Pe o ramură, frunzele sunt desemnate cu biografia lui Lazare Carnot; pe cealaltă ramură, frunzele conțin biografia lui Hippolyte Carnot. Desemnul, în mărime de 20 cent. pe 15, conține 62000 de litere. Autorul portretului, d-lă Sofer,

care se intitulează: Artist în miniatură micrografică, a pus o răbdare de mai bine de patru luni, pentru a termina acest cap de operă.

—x—
Pentru cura de masagiu trasă. Franzbranntwein-ul și sarea lui A. Moll se pte recomanda la toate suferințele reumatice, la podagră, junghieri, precum și la scintitură la contuziuni și umflături durerose. O sticlă 90 cr. Se expediază în toate țilele cu rambursă postală prin farmacia lui A. Moll, furnisor al curții c. și r., Viena, Tuchlauben 9. În farmacii și băcniile din provincie se se ceră anumite preparatele lui Moll provădate cu marca de apărare și subscrierea sa.

Corespondența „Gaz. Trans.”

Săcele, April 1892.

În 14 Aprilie a. c. cu mare pompă și ceremonie s'a pus piatra fundamentală la edificiul școlii române gr. or. din Cernatul Săcelor, în prezența unui public numeros, a mai multor d-ni învățatori și a tuturor copiilor și copilelor de școlă.

Pe la 10^{1/2} ore dimineața preoțimea îmbrăcată în vestminte bisericesti, însoțită de învățatorii tinerimea școlară din Săcele, în sunetul clopotelor și cu steguri bisericesti și școlare au esut din biserică cea nouă și în rând, doi câte doi, au plecat spre locul, unde se zidesce școlă, în piața Cernatului.

După săntirea apei, oficiată de către Sântiile lor Radu Popea și Alexe Verzea, parochi în Satulug; Nicolae Soiu parochi și Ioan Pasu junior capelan în Turchiș, cum și George Urdea parochul local — se cetese de către preotul Al. Verzea cu voce înaltă actual de memoriă, ce s'a închis în piatra fundamentală.

În acest act de memoriă am auzit cu plăcere cetindu-se întâi alte persoane de influință și apoi numele tuturor donatorilor, cari au venit întru ajutor, cu contribuiri marimose pentru zidirea acestei școli.

Parochul local G. Urdea prin cuvinte scurte arată însemnătatea acestei zile de sărbătoare pentru comuna parochială Cernat și îndemna poporul parochial și cu deosebire tinerimea școlară, ca să fiă recunoscători față de binefăcătorii săi; în rugăciunile sale către atot puternicul Dumnezeu se și aducă aminte tot deuna de donatorii și binefăcătorii acestei zidiri de școlare; apoi parochul din Satulug, d-lă Radu Popea, în genunchi a cetit rugăciunea scrisă la temelăa unei școli și îndată apoi actual de memoriă s'a aședat în piatră și s'a sigilat.

De însemnat este, că temelăa acestei școli s'a aședat în memoria și patronatul celui dintăi chemat apostol român, fericitului Andrei Baron de Șaguna.

Terminându-se toate cele rituale pres-

Ceva despre anarhiști.

(Fine.)

Most și-a aflat de altmintrelea un adversar în conducătorul anarhiștilor Peukert. Most e de părere, că omul viitor va avé încă să lucre atăt, cât are de lipsă, pentru ca să pótă schimba măruri îndestulătoare, ca echivalent al muncii. Peukert ține modul acesta de muncă silnică, ca ceva neanarhiștic și de aceea condamnat, ba elu declară, că omul în ori ce casă trebuie să trăiescă, ori lucră ori nu, căci altmintrelea e vătămă principiul unei libertăți nețarmurite.

Peukert concede, că cu omenii actuali nu se pte înfița un asemenea „stat ideal”; e greu de înțeles, ca deodată cu ziua revoluțiunii, omul să și uite toate păcatele sale.

Autorul interesantei broșuri: „Anarhișmul și purtătorii lui” povestese următoarea picantă anecdotă:

„Un anarhișt de frunte din Londra i s'a furat odată un burduf de brânză; înainte cu o zi accentuase cu mare aplomb, că făcarea om are dreptul să și satisfacă liber pofțelor sale.

Când se înfură a doua zi și înjură pe hoțul, care îi furase brânza, îl făcu cineva atent, că hoțul de sigur a avut dorința să mănânce brânza și pentru ca să și satisfacă dorinței sale, a fost în drept să ia brânza. Atunci evlaviosul anarhișt răspuse: „Deacă ticăloșii aceștia voesc să mi-o traducă acesta în practică, apoi a încetat ori ce glumă.”

O altă teoriă a anarhișmului a compus'o Proudhon și după elu Bakunin. Der după cum Proudhon era în contra ori cărei volnicii, așa și Bakunin condamnă atentatele și avertisă pe omeni de a se feri de asasinate. Altcum a fost teoria lui Nečajev, care înfița o mare asociațiune secretă și predică izbucnirea unei revoluțiuni populare, premeditată și crâncenă.

În Franța s'a răspândit anarhișmul, cu deosebire în ultimul deceniu, și o mulțime de grupuri anarhiste esiră, ca din pământ.

Organizațiunea anarhiștilor din Paris e făcută după arondimente. În arondimentul al cincelea se află anarhiști cultivați prin științe. Acum de ou-

rând s'a înfițat în Paris o grupă de anarhiști cu numirea de „L'Avantgarde onoriere”. Locul ei de adunare se află în Rue Monsteland; în aceeași stradă, într'o mansardă din etagiul al 6-lea, se află redacțiunea diarului anarhiștic „Revolté”. De două ori pe săptămână apare în biroul acestei redacții renumitul geograf *Elise Reclus*. Reclus e un inimic al propagandei factice, der e partisan al propagandei prin vorbir și scrieri. Elu spriginesce în abundență fôia și este unul dintre anteluptătorii anarhișmului teoretic.

Reclus dice, că lumea se află deja pe pragul unui timp nou și că în scurt timp e de așteptată finitul întregii civilizațiuni, pe care nu o va pute mântui nici tradițiunea încorporată a Jidovilor, nici crâncenul drept român.

În același sens scrise elu prefața la opulă apărut de curând „La coquette du Paim”, al cărui autor este anarhiștul rusesc, principele *Krapotkin*.

Krapotkin crede, că omul lucrând cât de puțin, pte să se bucur de toate bunătățile, și și bate joc de Fran-

ces, cari după o sută de ani dela marea revoluțiune, nu mănâncă altceva, decât pâne”. Până când Parisul — dice elu între altele — nu va fi scpat de totă aceea, ce formeză chiar și o umbră de guvernament, până atunci nu se vor pute publica consemnările proprietății comune și nu și va pute lua fiacare aceea, ce îi place.

Cartea acesta a fost oprită din parte poliției franceze. Krapotkin, după cum se scie, a fost la timpul său osndit la morte în Lyon, fu însă grațiat de președintele Grévy la cinci ani închisore. Timpul acesta îl folosi elu pentru a scrie opulă „Paroles d'un Revolté”.

Ioan Most pare, că crede, cumă își va pute începe activitatea sa în Europa. După cum se scie, în Anglia elu fu aruncat în închisore, deoarece după asasinarea împăratului Alexandru II, elu provoca la „executarea” împăratului Vilhelm I. Most dispăr după aceea din Anglia și se duse în America nordică, pentru ca să învețe acolo în praxă anarhișmul. Atunci făcarea Americană ținea

orise la săntirea unei temelii de școlă, preoțimea, poporul și copiii de școlă s'au reîntorsu' erăși în rândul cuviinciosu' în biserica cea nouă, unde s'a oficiat ser-viciul divin.

În fine a urmatu' unu' prându' fru-galț datu' de Epitropul Voicu Motoi, la care au luat parte preoțimea, inteligenta și mai mulți fruntași din popor: aici s'au ținutu' mai multe toaste în sănătatea și buna prosperare a celor ce iubesc cultura.

Ună participant.

ACADEMIA ROMÂNĂ.

Concursuri pentru premii 1892.

A. Premii pentru cărți publicate

1. *Marele Premiu Năsturelă-Herescu*, din Seria B. în sumă de 12,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1893, unei cărți scrise în limba română, cu conținut de ori-ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1889 până la 31 Decembrie 1892.

2. *Premiul Statului Eliade-Rădulescu*, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1892 unei cărți scrise în limba română, cu conținut literar, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1891 până la 31 Decembrie 1892.

Nota. — Conurenții la aceste două premii vor binevoi a trimite cancelariei Academiei Române (în Bucuresci—Calea Victoriei Nr. 135) operele lor, cari vor fi în condițiunile de timp aci însem-nate, în câte 12 esemplare, până la 31 Decembrie 1892.

În privința Premiilor Năsturelă-Herescu se pună în cunoștința publicului următoarele dispozițiuni din codicilul rēposatului întru fericire C. Năsturelă-Herescu:

„În totu' anul Societatea Academică Română va avē a premia, din venitu-rile fondului Năsturelă, o carte tipărită originală, în limba română, care se va socoti de cătră societate, ca cea mai bună publicațiune apărută în cursul anului, însă aceste premii vor fi de două specii:

1) În trei ani consecutivi, d'a rēndu', se va decerne câte unu' premiu de patru mii lei, No. 4.000 L. n. minimum, la cea mai bună carte apărută în cursul anului espirat.

2) Eră în alu' patrulea an se va decerne un premiu fix de 12,000 lei, carele se va numi „Marele Premiu Năsturelă“, operei care va fi judecată, ca publi-cațiunea de căpeteniă, ce va fi apărută în cursul celor patru ani precedenți. Acestu' premiu nu se va putē decerne unei lucrări, care va fi obținută deja anul din premiile anuale, decât de-

de o violare a libertății presei și a cu-vēntului pășirea justiției în contra anar-chiștilor, dēr după atentatul cu bombe din Chicago, căruia îi cădură jertfă 16 poliști, nu numai că au fostu' spēndu-rați vinovații de căpeteniă, ci și Most a fost închis din causă că așitā la crimă. În momentul acesta dēnsul e erăși liber, și el voesce, după cum se dice, să fiă în apropierea „tiranilor“ din Eu-ropa. În Anglia va păși cu precauțiune, oaf anarhiștii tineri de acolo suntū in-chiși, între cari și redactorul și edito-rul unei foi anarhiste, cari au provo-catū la uciderea ministrului de interne. Nici în Belgia nu va cuteza el să mērgă, deorece acolo au fostu' arestați mulțime de anarhiști; nici în Elveția nu va pu-tē sta mult, căci acolo fiăcare crimă sēvărșită sub masca politică e straj-nicu' urmărită. Totu' asemenea nici în Franca nu va avē terenū pentru ca să și practice teoriile sale anarhiste, căci a-colo lumea e forțe inverșunată în contra anarhiștilor.

(„Politik“.)

U.

„falcându din trēnsulū valōrea premiu-lui precedentu'.

„Operile, ce se vor recomensa cu această a doua serie de premii, vor tracta cu preferință despre materiile următoare:

a) Scrieri seriose de istoriă și de „sciințele accesorii ale istoriei, prefe-rindu-se cele atingētoare de istoria țēri-lor române; b) Scrieri de religiunea „ortodoxă, de morală practică și de filo-sofiă; c) Scrieri de sciințe politice și de „economiă socială; d) Tractate originale „despre sciințele esacte; e) Scrieri enci-clopedice, precum dicționare de istoriă și geografă, în cari să între și istoria și geografia României; dicționare gene-rale, sēu parțiale de sciințe esacte, de „arte și meserii, de administrațiune și „jurisprudență, și alte asemenea lucrări „utile și bine tocmitē; f) Cărți didactice „de valōre însemnată, ca metodū și ca „cuprinsu'; g) Dicționare limbistice în „limba românească, mai alesu' pentru lim-bile antice și orientale, adecă limba „latină, elenă sanscrită, ebraică, arabă, „turcă, slavonă vechiă și altele; h) Pu-blicațiuni și lucrări artistice de-o valōre „serioasă, adecă relative la artele plastice, „arhitectura, sculptura, pictura, gravura și chiar opere musicale seriose, pe cari „aceste tōte Societatea Academică Ro-mână le va putē apreția atunci, când „și va întinde activitatea ei și asupra „tuturorū materiilor de bele-arte; i) „Scrieri de pură literatură română, în „proză și în versuri, precum poeme, „drame și comedii seriose, — mai alesu' „subiecte naționale, — și ori-ce alte o-pere de înaltă literatură. Acestora mai „cu sēmă ași dori să se acorde „Marele „Premiu Năsturelă“, când vor fi jude-cate, ca avēndu unu' meritū cu totulū „superiorū, spre a se da astfel o incu-ragiare mai puternică desvoltării litera-turii naționale“.

La acestea se mai adaugă următo-rele dispozițiuni luate de Societatea Aca-demio:

1. La concursurile acestorū premii se potē presenta și opuri preinoite în nouē edițiuni, cari se vor fi retipăritū în cursul anului, de autori în viēțā.

2. După cuprinderea chiar a testa-mentului, traducțiunile din limbi străine suntū escluse dela concursu'; se va face însă excepțiune pentru acele traducțiuni de pe opuri străine clasice, cari: a) sēu prin dificultățile invinse ale unei per-fecte reproduceri în versuri românesci, vor constitui adevērate opuri literare ale limbei române; b) sēu prin anexarea de elucidări și de note sciințifice, cu to-tulū proprii traducētorului, își vor fi in-susitū meritele unorū lucrări originale în limba română.

3. Cărțile premiate de Academia Română din alte fonduri ale sale, sēu cele tipărite din inițiativa și cu spesele ei nu potē intra la concursu' pentru Pre-miile Năsturelă din seria B.

4. Premiile Năsturelă din seria B, se potē acorda nu numai unorū opuri complete, ci și părții unui opū tipăritū în cursul anului, cu condițiune însă, ca această parte să fiă de valōre și de in-tinderea unui volumū și nu de a unei simple fasciōre (minimum 400 pag. for-matū în 8° garmond).

5. Premiarea unei părți a unui opū la unu' concursu' anual nu împedecă pre-miarea unei alte părți a aceluiași opū la unu' concursu' posterior.

6. Opurile anonime și pseudonime vor putē fi admise la concursulū cărți-lor tipărite, ēr autorii lor, spre a primi premiile acordate, vor trebui să justifice proprietatea lor.

(Va urma)

Matei Millo și Barbu Lăutaru.

Cetimū în „Bucuresci“ dela 25 Aprilie v.: Miercuri sēra s'a datū la teatrulū naționalū o reprezentați în beneficiul bētrānului Millo, cu concursulū mai mul-torū artiști. S'au recitatū monologuri, s'au jucatū Kirița, Paracliserulū, Barbu Lăutaru, creațiuni ale lui Millo, piese

de ale trecutului, pe care bētrānul artistū nu vrea să ni-lū lase sē-lū uitāmū, reapārēndu cu tōtā vērsta lui, din când în când, pe scena română, pe care a ocupat'o în timpū de 65 ani.

E, boerilor d-vōstrē, — dice Millo în momentul intrārei sale pe scenă, în capul unei bande de cobzari, și pe când unu' feciorū boerescu' căuta sē-lū dea afară, — nu mai suntū acele vremuri, când Barbu Lăutaru cânta prin casele boeresci cântece de lume, și boerii își umplea paharulū jumētate cu vinū și jumētate cu galbeni; astăzi nu le mai place diaste, ci de alde: la dona mobili-iadeș p'în cer (auți iadeș p'ân cer), și Barbu Lăutaru e silitū ca să și câștige pânea cântāndu pe la sate.“

Negreșitū că autorulū acestei piese a vrutū să ne dice, că de acendenții lui Barbu Lăutaru au ajunsū a nu mai avē căutare decât în colibele țărănesci. O fi fostū așa pe vremea când s'a scrisu' piesa, dēr astăzi scimū, că tōți acei des-cendenți și-au luatū revanșa, și succes-ese ce le-au avutū lăutarii noștri pe la eposițiile din străinătate, precum și acele de curēndū ale violoncelistului Dinicu, ni-au probatū, că lăutarii potū face forțe bună figură atātu în casele boeresci, ca și în colibele țărănesci. Și acești cob-zari, cari au înveselitū o lume în trecutū, vor continua a o înveseli și d'aci ina-inte. Tēra, care nu i-a uitatū, i-a adop-tatū, ca fi ai ei, împāmētenindu-i.

Tēra nu uită niciodatā pe acei, cari au servit'o, și aplausele îndelungū repe-tate, cu care a fostū primitū d. Millo cu ocaziunea acestei reprezentațiuni, pro-bēză, că recunoștința nu este o plantă esotică în acēstā țēră.

Mulțămită publică.

Brașovū, 25 Aprilie 1892.

După darea de sēmă, ce subsemna-tulū birou a publicat'o la timpulū sēu despre solvirile și suprasolvirile întēm-plate cu ocaziunea petrecerii cu dansū arangiatā la 1 (13) Februarie c. de „Reu-niunea femeilorū române din Brașovū și Săcele pentru ajutorarea vēduvelorū scā-pătate ortodoxe res. din Brașovū și Să-cele“, au mai intratū la cassa acestei reuniuni încă următoarele sume: dela D-lū Tache Halbrich, comersantū în Brăila 20 lei n. și dela D-lū Ioanū Găitanū, totū din Brăila 7 fl. 7 cr. Totū aci sē amin-tesce și stim. D-nă Elena A. Popoviciu din Brașovū, care a suprasolvitū 3 fl., sumă, ce din erōre nu se publicase în amintita dare de sēmă.

Primirea acestorū sume se constatā publice și se aduce tot-deodatā sincerā mulțămită din partea biroului numitei reuniuni, marinimoșilorū D-ni și D-ne, cari cu sumele indicate au contribuitū la sporirea fondului pentru ajutorarea vēduvelorū mai susū pomenite.

Elena G. Ioanū
vice-președintă.

I. Dariu
secretarū subst

SCRIRI TELEGRAFICE.

Triestū, 10 Maiu. Ierī s'a în-tēmplatū aici o esplosiă la casina magnaților. Edificiulū a fostū vā-tēmatū greu. S'au arestatū 12 per-sōne. — În Monte Rotonda s'au întēmplatū în sēptēmāna din urmă trei esplosii. Panica e mare în o-rașū. Locuitorii nici nu cutēză să ēsă afară la stradă.

Roma, 11 Maiu. Regele a în-sărcinatū pe Giolitti cu formarea cabinetului.

Alexandria, 11 Maiu. Cassierulū casei Rothschild a fostū arestatū în Ramleh.

NECROLOGŪ. Francisca Marcușū n. Hora, soția d-lui Florianū Marcușū, fostū odinioară vice-comite alu' comitatului Crasna, ēr acum asesorū de tribunalū r. în pensiune și membru în direcțiunea institutului „Silvania“ din Șimleu, — a rēposatū la 15 Aprilie n. c. în anulū alū 65-lea alū vieței și alū 44-lea alū fer-icitei sale căsătorii. În mormēntarea s'a sēvērșitū la 17 Aprilie după ritulū rom-catolicū, ēr parastasulū pentru odihna sufletului ei se va oficia la 26 l. c. orele 8 a. m. O jălesce întristatū soțū cu

fi sēi Augustinū, Emilia și Quint-Aurelū; Gizela Marcușū n. Richl, ca noră; Va-siliu Papp, asesorū de trib., ca ginere. — Despre rēposata ni-se comunică din Șimleulū Silvaniei următoarele: În regre-tata Francisca Marcușū a perditū întris-tatūlū sēu soțū unu' modelū alū credinței căsătorești, ēr familia a perditū o mamă adevērată, a căreia viēțā a fostū unu' sa-crificiu continuu, devotată educațiunei familiei sale. În ea însă a perditū și societatea noastră română o mamă spi-rituală, care deși era de nascere ger-mană, și a crescutū însă atātu familia sa, câtū și pe nenumērate fiice ale inte-ligenței române din Sēlagiu, în spiritū adevēratū românescū și religios moralū. Rēposata prin virtutea modestiei și cul-tura sa înaltă se bucura de stima și iubirea tuturorū.

Fiă-i țērāna ușorā și memoria bine-cuvēntatā!

DIVERSE.

Luptă de condeiu. O curiosă luptă de condeiu se urmēză de câtva timpū într'o mare revistă englesescă, *Contem-porary Review*. În numărul de Martie alū acestei reviste a apărutū unu' articulū anonimū în care împēratulū Wilhelm alū Germaniei era tratatū de Turcū. Pre-cum s'a aflatū mai în urmă, acestū arti-culū fusese inspiratū de principele de Bismarck, tostulū mare cancelarū alū Germaniei, a cărui dușmāniă față cu împēratulū e cunoscută de când a fostū disgrățiatū. În numărul de Aprilie „Contemporary Review“ publică o re-plică, probabilū inspirată de împēratulū Germaniei însuși, căci are de autorū pe d. Poultney Bigelow, unu' amicū din copilăriă alū lui Wilhelm II. D-lū Poultney Bigelow, în articolulū sēu atribue fos-tulū cancelarū germanū progresele în-grijitōre ale socialismului german; îi reproșeză o adevērată orbire în materiă de alianțe, mai cu sēmă în ceea ce pri-vesce sentimentele Rusiei asupra Germa-niei; elū amintesce persecuția Polonesilor germani, greșele politice sale coloniale în Africa, tergiversările lui în cestiunea Kultur-Kampfului, și ereziile politice sale economice, și termină prin a-i contesta până și crearea unității imperiului; și în paralelū d. Bigelow ne arată pe Wil-helm, desfăcēndū, distrugēndū opera pă-gubitōre a acelu' cancelarū, care nu s'a arătatū în chipū monstruosū mare de-cătū din causă mărimei piedestalului sēu. Riposta-va ore d. de Bismarck? În ori-ce casū, acestū duelū alū împēratului cu fostulū sēu cancelarū, prin persōne in-terpuse și sub forma de articule de re-vistă publicate în Englitera, e unū inter-sasantū capitolū de istoriă contimporană.

Institutulū de diariști englesi. În anulū 1888, proprietarii și redactorii șefi ai principalelor diare din Englitera fon-dau la Londra unū *Institut of journalists*. O cartă regală a constituitū, în 1889, acestū institutū în asociațiă corporativă privilegiată, beneficiindū de aceleași pre-rogative și imunități, ca și marile sindi-cate profesionale, precum corporația so-licitorilor, aceea a advocaților, aceea a medicilor (*College of physician*), aceea a chirurgilor (*College of surgeons*). Biuroulū institutului de diariști englesi face ofi-ciu de consiliu de disciplină; elū a în-tratū în relațiuni cu puterile publice pen-tru a căpăta soluțiunea cestiunilorū pri-vitōre la esercițiulū profesiunei de dia-ristū. Prin cartă dela 1889, acēstā pro-fesiune se află de acum înainte recunos-cută în Englitera în modū oficialū. Ea intră astăzi în categoria profesiunilorū liberale organizate corporativū; în unele casuri, ea este rēspunștōre înaintea sta-tului. Institutulū dela Londra a creatū unū departamentū continentalū, alū că-rui sediu este formatū la Parisū și alū că-rui consiliu de direcțiune este formatū din principalii corepondenți de diare englese, d-nii Campbell-Clarke, de Blo-witz, Bowes, Clifford-Millage etc.

Proprietarū: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactorul responsabilū: **Gregoriu Malorū.**

Cursul pieței Brașov

Table with exchange rates for various goods like flour, oil, and sugar in Brașov.

Table with exchange rates for imperial and Russian currencies.

Cursul la bursa din Viena

Table with stock market prices from the Vienna exchange.

Table with various market prices including interest rates and commodity prices.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutie este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celorlți mai cerbicioși la stomach și pânțee...

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular...

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicylic)

La întrebuințarea dilnică, cu deosebire importantă pentru copii de orice etate...

Trimiterea principală prin

Farmacista A. Moll, c. și r. furnisorul al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provincie se efectuează dilnică prin rambursă postală.

La depozitare se se cere ANULIU preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Fr. Kellemen și Ed. Kugler...

804—8.

Nr. 9/1892.

3482 1.

Edict de licitațiune.

Prin acesta se face publicamente cunoscut, precum că comuna Cugierii (comitatul Uiedorei, cercul Orăștiei) va vinde prin licitațiune publică verbală...

Prețului esclamării — pre lângă liferare gratuită din acea pădure comunei...

Vadiu 20% dela prețul esclamării. Condițiunile de licitațiune se pot vedea în orele oficiose la cancelaria comunală.

Primăria comunală.

Cugieriu, 4 Mai 1892.

Procopiu Herlea, notarul comunală.

Georg Dubles, jude.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 1 Mai 1892.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, etc.), train types, and departure/arrival times.

Nota: Numerii încadrați cu linii grase însemnă orele de noapte.